

Koirankarvoissa kellon ympäri

Sairaanhoitaja Anne Jupilla ei ollut 30-vuotiaana ensimmäistäkään nelijalkaista. Reilut 20 vuotta myöhemmin hän on arvostettu ongelmakoirien käsittelijä, eläinhoitola Juppsguardin pitäjä ja maremmano-abruzzese -kasvattaja – joka ei opeta koiriaan istumaan käskystä.

”ANNE, saksanpaimenkoira ei halua tulla ulkoilulaitukseen”, kennel- ja koirahoitola Juppsguardin työntekijä valittelee toimistotilan ovensuussa. Anne Juppi jättää pizzan lautaselle. Hän nappaa koiran oman hihnan ja kaivaa makkaranpaloja taskustaan. Ei aikaa-kaan, kun uhmakkaalta vaikuttanut koira hakee herkkua kädestä ja lähtee Jupin kanssa jaloittelemaan.

Juppi palaa pizzan luo, kunnes puhelinsoitto keskeyttää syömäpuuhat. Järvenpäästä on löytynyt kissa, joka pitäisi noutaa. Tuusulassa sijaitseva Juppsguard vastaanottaa myös lähikuntien löytöeläimet. Eero Juppi, Annen aviomies, lähtee hakemaan pitkähännää. Anne Juppi kertoo, ettei yhtään löytöeläintä lopeteta lakisääteisen viidentoista ylläpitovuorokauden jälkeen, ellei kyseessä ole hyvin sairas, vanha tai erittäin aggressiivinen yksilö. Yleensä entinen omistaja hakee kadonneen eläimen takaisin, muille etsitään uudet kodit. Ajoittain löytökoirille olisi otettavia enemmän kuin niitä on tarjolla.

Pizzanmuruset suussa Juppi tarttuu moppiin ja pesee 36 koirapaikkaa sisältävän hoitolan yksioita uusia tuloikkaita varten. Niitä tuntuu riittävän – jo kesällä kaikki joulunpyhien hoitopaikat on varattu. Koko kymmenvuotisen hoitolauran aikana Juppsguard ei ole satsannut mainostamiseen – sana vain alkoi kiiriä. Hoitola on tunnettu siitä, että se vastaanottaa myös hankalat koirapersoonat. Jupin mielestä ihmiset ovat vaikeita, eivät hännänhuiskijat. Eläimen ongelmallinen käytös on yleensä seurausta ihmisen toimista ja elinympäristöstä.

”Kun aletaan ratkoa koiran ongelmakäytöstä, ensin täytyy tarkastaa sen terveys. Sitten mietitään, mihin tarkoitukseen kyseinen rotu on jalostettu ja pääseekö koira toteuttamaan rodulle ominaisia tarpeita. Esimerkiksi kultaisennoutajan pitää saada noutaa. Maremmano-abruzzese sen sijaan on laumanvartijakoira, jonka pitää saada vartioida”, Juppi selvittää.

> Maremmano-abruzzesen kuuluu vartioida lampaita niitä mitenkään uhkailematta. Juppi opettaa kasvatitpentunsa Martan ja Elsan pienestä pitäen kaveeraamaan uuhien Vuokon ja Kielon kanssa.

ELÄMÄNHALLINNAN ASKELIA

Koirakouluttajana Juppi yrittää hahmottaa eläimen elämää kokonaisuudessaan. Kun nuuskunen stressitasoa lasketaan, monet muutkin ongelmat poistuvat. Juppi painottaa vapaana pidon merkitystä, mieluisi vielä metsämaastossa.

Juppi itse kasvattaa Suomessa vielä melko harvinaista, italialaista maremano-abruzzese-laumanvartijarotua. Kontolla on yhdeksän pentuetta. Hänen neljä narttuaan ja kaksi urostaan tallustelevalta päivisin vapaana hoitolan takana olevalla, perheen omalla pihalla. Öisin ne vartioivat myös hoitolan aluetta, yhteensä kolmisen hehtaaria maata ja metsää. Tuntemattoman ihmisen ei parane astua tiluksille ilman Jupin seuraa, sillä massakkaat vartijat eivät epäröi tehtävässään.

Kun astelemme pihan portille, eivät valkoiset hurmurit nosta evänsäkään vahtimisen merkiksi. Ne luottavat ehdoitta oman mammansa tuomiin vieraisiin. Lisa-neito askeltaa rauhallisesti vierelle ja nuolaisee toimittajan kättä.

”En itse jaksaisi rotua, joka höselteä

ja vaatii jatkuvasti huomiota. Maremmannot kannattaa aina välillä unohtaa pihalle ihan vain keskenään.”

Lauman mukana tallustelee myös kaksi lammasta, Vuokko ja Kielo. Juppi haluaa totuttaa kasvattamansa pennut niille synnynnäiseen lampaiden suojelehtävään. Ateleta-nartun pennut Marta ja Elsa töhöttävät leikkien lampaiden jaloissa. Pennut saavat tepastella kaiken aikaa vapaina niin ulkona kuin sisälläkin. Jupin mukaan vapaus takaa sen, että koirat oppivat vaivatta näin hihnakävelyn – jopa helpommin kuin lähinnä hihnassa ulkoilutetut lajitoverinsa.

”Pentujen kasvatuksen jätän lähes täysin emon vastuulle; se tekee sen par- >

”Pentujen kasvatuksen jätän lähes täysin emon vastuulle; se tekee sen parhaiten”

< Anne Juppi on kouluttanut monta aggressiivista löytökoiraa mukaviksi kotikoiriksi lapsiperheisiin. Kuvan Tytteli-löytökoiraa aggressiot eivät paina, ja se saikin nopeasti uuden kodin jutunteon jälkeen.

Kun nuuskunenän stressitasoa lasketaan, monet muutkin ongelmat poistuvat

haiten. Ihminen ei voi opettaa pennulle esimerkiksi sitä, että sen pitää välillä alistua ja hillitä puruvoimaansa. Jos olisin antanut nämä pennut pois jo ennen niiden yhdeksättä elinviikkoa, ne eivät olisi oppineet alistumista riittävän hyvin.”

Jupin koirat eivät ymmärrä istusanan merkitystä – ne eivät tarvitse sitä. Sen sijaan hän opettaa vartijoilleen tärkeitä elämänhallinnan askelia. Näitä ovat nätti hihnakävely, luoksetulo, makuulle meno, seuraaminen näyttelykehässä ja paikallaan seisominen. Käsittelystä, kuten hampaiden katsomisesta, tehdään valkeille paimenille positiivinen, mukava asia.

”Maremmano-abruzzeseen pitää suhtautua hyvänä työtoverina. Se ei sovi ihmiselle, joka haluaa aina halailla ja pitää koiraa muutenkin lähellä.”

Juppi katsoo tarkkaan, kenelle hän pentujaan myy. Ostajalta hän kaipaa rauhallista, ystävällistä auktoriteettisuhdetta laumanvartijaan.

”Koiran on tiedettävä, ettei sen tarvitse itse tehdä kaikkia päätöksiä. Muuten syntyy ongelmia, kuten omistajan tai tarvoitoiden liiallista vahtimista.”

HARRASTUS MUUTTUI TYÖKSI

Hoitolan seinä ryhdittää rivistö erilaisia diplomeja. Meriiteiksi ovat kertyneet muun muassa KIVA-teamin koulutusohjaaja- ja ongelmakoirakouluttajatutkinto, Suomen Kennelliiton kasvattaja- ja jalostusneuvojakurssit sekä tottelevaisuuskouluttajan ja luonnetestaajan titelit. Jupin mielestä kaikilla kouluttajilla on aina jotain hyödyllistä annettavaa muille kollegoille – ja jotain, mistä heitä ja häntä itseään voi myös arvostella. Paras opettaja on ollut käytännön työeläinten parissa.

Jupin tie koiramaailmassa on ollut

> Juppien kodin pihalla perheen omat koirat ja lampaat saavat viillettä vapaina päivät ja yöt.

pitkä, vaikkakin hän aloitti sen vasta 30-vuotiaana. Silloin hän oli äiti ja sairaanhoitaja. Miten eläinpöly nielaisikin naisen näin kokonaan?

”Tein yötöitä. Päivisin olin paljon yksin kotona – lapset olivat koulussa ja mies töissä. Hankin seurakseni kultaisennoutajan, Amandan. Kiinnostuin kouluttamisesta, luin Anders Hallgrenin kirjoja ja eksyin KIVA-teamin kursseille.”

”Amanda oli erittäin metsästysverinen. Se innostui hurjasti verijäljen tekemisestä ja noutajien kesäleirillä linnun hakemisesta. Nämä harrastukset paransivat Amandan ja minun suhdetta reippaasti. Sen jälkeen tottelevaisuuskoulutuskin oli helppoa.”

Noin kymmenen vuotta sitten Juppi auttoi kouluttajana löytökoirien uusia omistajia nykyisen Juppsguardin naapurissa.

”Koirien omistajat kertoivat, että tämä paikka oli myynnissä. Tuumin, että koiraharrastukseni häiriintyy leipätyöstäni. Myös Eero etsi silloin uutta työpaikkaa. Päätimme ostaa hoitolan. Kenneltoiminnan aloitin samaan aikaan.”

Nyt Juppi hoitaa eläimiä kukonloulusta iltakymmeneen. Miehen kanssa samaan aikaan vietetyistä lomista voi vain haaveilla. Välillä koira repii takin riekaleiksi, mutta purruksi hän ei ole kuitenkaan tullut kuin pari kertaa. Avainsanana on, että koirien annetaan itse tutustua hoitajaansa.

”Mitä neutraalimpi ihminen on ensitapaamisessa, sitä parempi suhde koiraan yleensä tulee. Pitää katsella eläintä ja käyttäytyä sen mukaan.” ■

